

Сем. Телени червеи – *Elateridae*

Автор(и): Растителна защита

Дата: 05.04.2015

Телени червеи се наричат ларвите на твърдокрили насекоми (бръмбари) от сем. Elateridae. Тялото им е тънко и продълговато и е силно хитинизирано, яко и жилаво като тел, с жълт или с кафяв цвят, плоска глава и с три двойки еднакви гръдни крака. Възрастните насекоми на това семейство се наричат скокльовци и полски ковачи, защото подскочат и при подскачането издават звук, подобен на чукане. Когато се поставят на гръб, те подскочат високо и се обръщат по корем. Ларвите, които са продълговати, имат твърда хитинова обвивка на членчетата и наподобяват късче тел. У нас са известни около 120 вида и форми, но като неприятели по културните растения са наблюдавани 15 вида. Телените червеи са полифаги и са повсеместно разпространени в страната. Нападат полските култури (пшеница, ечемик, царевица, слънчоглед, тютюн и др.), зеленчуковите култури, млади овощни дръвчета в разсадници, лозички във вкоренилища, цветни култури и др.

Най-голяма вреда нанасят ларвите, които се намират в почвата и корените на растенията. През първата година от живота си ларвите се хранят с разлагащи се остатъци, а след това повреждат покълващите семена, коерните и стъблата на растенията. При слънчогледа, тютюна и зеленчуковите култури се напада главния корен под кореновата шийка. Атакуваните растения най-често загиват. Ларвите нанасят и значителни повреди по клубените на картофите, в които правят галерии и ходове, изпълнени с пръст. Повредените картофи са негодни за консумация.

Един бръмбар снася до 500-600 яйца. Яйцата са много чувствителни към високи температури и ниска влажност. Зародишът се развива бавно (20-30 дни). В продължение на своето развитие - 4-5 години, ларвите се събличат до 14 пъти. Определящ фактор за храненето им е температурата. Най-ниските градуси, при които започват да се хранят, е 12°C, най-благоприятните - 20°C. Температури над 32-35°C се отразяват отрицателно върху развитието на ларвите.

Борба

От агротехническите мерки от значение за борбата с телените червеи са качествена сеитба, щателните обработки на почвата, унищожаването на плевелите, особено на пирея, окопаване на междуредовите разстояния. От химическите средства се прилагат инсектициди за третиране на семената или гранулирани продукти за растителна защита, които се внасят в почвата преди сеитба. Борбата включва също такива растения в сеитбообращението (грах, просо), които по-слабо се нападат от телени червеи; засяване и засаждане на подходяща дълбочина и в съкратени срокове; балансирано органично и минерално торене; варуване на киселите почви и всички останали елементи от агротехниката, които осигуряват оптимално развитие на културите и по-лесно преодоляване на повредите.

Разрешени продукти за растителна защита

Картофи

Видейт 10 Г - 2 кг/дка (категория за употреба 1), Монсерен Г ФС - 60 мл/100 кг, Сантана 0,7 Г - 1 кг/дка.

Царевица, слънчоглед, сорго

Коломбо 0,8, МГ/Белем 0,8 - 1200г/дка, Сонидо 400 ФС - 125 мл/ сеитбена единица (50 000 семена).

Зеленчукови култури за семепроизводство (полско производство)

Магеос - 5 г/дка

Пшеница и ечемик

Юнта Куатро ФС - 160 мл/100 кг семена